Ankenævnet *for* Forsikring

Den 21. august 2019 blev i sag nr. 92019:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne som led i sin pensionsordning. Hendes repræsentant (ægtefælle) har i brev af 4/3 2018 til nævnet bl.a. anført:

> **"Klage vedr. manglende inflationssikring af invalidedækning.**
> På vegne af min hustru … klager jeg herved over AP Pensions manglende inflationsregulering af invalidedækning i tilknytning til livs- og pensionsforsikring …, som er tegnet i forbindelse med hendes ansættelse i ...
> …
> … blev sygemeldt fra sit arbejde den 14. september 2015 med diagnosen 'svær belastningsreaktion' (stress) og er fortsat sygemeldt. … Anmodningen blev godkendt af AP Pension den 17. oktober 2017, som påbegyndte udbetaling til … arbejdsgiver med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2016.
> … blev opsagt af sin arbejdsgiver i starten af 2017 og fratrådte formelt sin stilling pr. 30. maj 2017, hvorved udbetalingerne fra invalidedækningen overgik til … pr. 1. juni 2017.
> …
> Situationen er ikke den, at vi efter … er blevet syg, er kommet i tanke om, at det kunne have været hensigtsmæssig at have været omfattet af dækninger, som f.eks. kompenserede for det offentliges modregning ved udbetaling af førtidspension og ressourceforløbsydelser eller som kompenserede for de individuelle og kollektive lønreguleringer, som en person med … uddannelsesniveau og karrierekurve ville være omfattet af. Klagen vedrører udelukkede det forhold, at forsikringen som i dag udbetales som en invalidepension i AP Pensions fortolkning ikke er inflationssikret til trods for, at både deres informationsmateriale, forsikringsbetingelserne og hele deres rådgivning tydeligt har indikeret dette.
> …
> 1) Både … og mine egne forsikringsdækninger er tegnet med henblik på at opnå størst mulig økonomisk sikkerhed og opretholdelse af levestandarden for vores familie, hvis vi skulle blive udsat for hændelser, som er uden for vores kontrol, f.eks. sygdom. Dette har været en klar udmelding i

vores dialog med pensionsrådgiverne, og vi har konsekvent valgt at betale for de bedst mulige forsikringsdækninger på bekostning af en lavere andel til selve pensionsopsparingen. Som et eksempel herpå kan nævnes, at det ved tegningen af … invalidedækning i 2008 alene var muligt med en maksimal invalidedækning på 70 % af lønnen, og da AP Pension åbnede for muligheden for en dækning på 80 % i starten af 2015, anmodede … straks om at blive omfattet af denne øgede dækning, hvilket hun blev.

2) Jeg har været deltagende i de fleste pensionsmøder, som … har haft med AP Pension, og jeg har også tidligere selv været kunde hos AP Pension og dermed haft egne pensionsmøder med pensionsrådgivere fra AP Pension. Rådgivningen har i høj grad været fokuseret på opretholdelse af vores levestandard ved forskellige hændelser, såsom død, ulykke og sygdom, og rådgivningen har taget udgangspunkt i, hvordan vi i nutidskroner ville være stillet økonomisk ude i fremtiden. Netop formuleringen omkring opretholdelse af levestandarden går igen i AP Pensions informationsmateriale, som er blevet udleveret i forbindelse med pensionsmøderne og dermed indgåelsen af forsikringsaftalen, hvor det af side 9 i vedlagte informationsark 'AP Pension – lnformationsark' fremgår, at *'Formålet med invalidepensionen er at sikre din levestandard i den periode, hvor du af helbredsmæssige grunde ikke har mulighed for at opretholde en almindelig indkomst'*.

3) På pensionsmøderne er invalidedækningen blevet fremført som et supplement eller bedre alternativ til de offentlige ydelser, der som bekendt netop reguleres for inflationen, hvorfor invalidedækningen kun kan fremføres som et bedre alternativ, hvis vilkårene ikke er dårligere.

4) Perioden nævnt under punkt 2, hvor forsikringstageren af helbredsmæssige grunde ikke kan opretholde sin almindelige indkomst, kan være af korte varighed (få måneder eller år), som vi håber bliver tilfældet med …, men det kan også blive resten af livet, hvoraf AP Pension er forpligtet til at dække frem til pensionsalderen, som i … tilfælde er ved det fyldte 65. år. Selvom inflationen er lav, som det heldigvis har været tilfældet i mange år, så mister pengene løbende værdi, og en krone i dag vil være langt mindre værd om 5, 10, 20 og 25 år, som er den årrække, hvor … kan ende med at blive økonomisk afhængig af invalidedækningen fra AP Pension. Selv med udgangspunkt i den lave inflation igennem mange årtier på 2-3 %, så vil 100 kr. i 1992 svarer til 164 kr. i 2017. Det sige en samlet inflation på 62% i løbet af 25 år. Tilsvarende betyder det med udgangspunkt i samme inflationsniveau som i årene 1992 til 2017, at 100 kr. i invalidedækning i dag skal øges til 164 kr. i 2042 for at opretholde samme købekraft. Eller sagt med andre ord, så vil et måltid mad, som i dag koster 100 kr., koste 164 kr. i 2042, og hvis invalideudbetalingen til dette måltid mad fortsat kun er 100 kr. i 2042, vil … tydeligvis ikke kunne opretholde den samme levestandard som i dag. Problematikken bliver kun værre, hvis den fremtidige inflation viser sig ikke være så moderat, som i de seneste 25 år, men måske kommer på niveau med inflationen i 1970-1980'erne, hvor den i perioder nåede over 15% om året. Man kan simpelthen ikke hverken sprogligt eller juridisk tale om opretholdelse af levestandarden, hvis værdien af forsikringen årligt udhules af inflationen som skitseret i ovennævnte eksempler.

5) Udover, at … ikke er blevet informeret og rådgivet om den manglende inflationssikring ved pensionsmøderne, så fremgår det ingen steder af hverken policen, forsikringsbetingelserne eller af andet udleveret materiale, at forsikringsudbetalingerne ikke reguleres for inflationen og dermed vil miste værdi i løbet af udbetalingsperioden. Tværtimod fremgår det af informationsarket, at de løn afhængige forsikringsdækninger reguleres mindst en gang pr. år samt, at øvrige forsikringsdækninger reguleres efter nettoprisindekset. Der er alene et sted i informationsarket, hvor der nævnes noget, som ikke reguleres, nemlig *'Forsikringsdækninger, som er individuelt prisfast-*

sat, og som ikke er lønafhængige', men det fremgår ingen steder, at der her tales om invalidedækningen, og vi kan som forsikringstagere ikke vide, at det er invalidedækningen, som der henvises til. Tolkningen i e-mailen fra AP Pensions klageafdeling fra den 12. december 2017 er derfor ikke begrundet i hverken forsikringsbetingelserne eller informationsarket, og denne tolkning er ikke kommet til udtryk ved indgåelse af forsikringsaftalen eller i AP Pensions løbende rådgivning, hvor disse formuleringer ikke har været omtalt eller gennemgået. For menigmand giver tolkningen i øvrigt ikke mening, idet invalidedækningen netop er lønafhængig, da den udgør en procentsats af bruttolønnen.

6) I e-mail af 5. februar 2018 informerer AP Pensions klageafdeling, at *'Indeksregulering var ikke en dækning, som var en del af aftalen, der bestod mellem din kones arbejdsgiver og AP Pension. Det har derfor ikke været en del af pensionsordningen, og det har derfor heller ikke været muligt at tilkøbe det efterfølgende'*. Denne bemærkning indikerer, at 'indeksregulering' – det vi forstår som inflationssikring – har været en dækning, som bevidst er blevet fravalgt i forbindelse med indgåelsen af aftalen mellem AP Pension og … arbejdsgiver. Dette fravalg, som klart forringer forsikringstagers vilkår, burde både have været informeret om af pensionsrådgiveren og fremgået eksplicit af forsikringsbetingelser og informationsmaterialet, hvilket det ikke gjorde. Når det udleverede informationsmateriale og øvrig rådgivning fra AP Pension implicit indikerer, at forsikringen indeholder en inflationssikring for at kunne sikre forsikringstagers levestandard, så må det formodes, at materialet ikke tager højde for, at inflationssikringen har kunnet fravælges ved arbejdsgivers indgåelse af aftalen med AP Pension. Baseret på den rådgivning, som pensionsrådgiveren har givet, kan der tilsvarende stilles spørgsmål ved, om rådgiveren har været klar over, at aftalen ikke omfattede en inflationssikring. Sådanne fejl i AP Pensions interne processer må selvklart ikke komme forsikringstager til skade.

7) I samme e-mail af 5. februar 2018 anfører AP Pension ydermere, at *'forsikringsbetingelser ikke er noget, der gennemgås på et kundemøde, samt at det er den enkelte kunde, som har ansvaret for at gennemlæse sine forsikringsbetingelser, idet det danner grundlaget for aftalen'*. Vi har faktisk gennemlæst forsikringsbetingelser og informationsmaterialet, men problemet er, at den manglende inflationssikring, og herunder arbejdsgivers eventuelle fravalg af dækningen, ikke fremgår af hverken forsikringsbetingelser eller andet materiale, så vi har som forbrugere ikke en chance for at gennemskue, at udbetalingen fra invalidedækningen ikke er inflationssikret.

Med udgangspunkt i ovenfor listede fakta har … i god tro indgået en forsikringsaftale med den rimelige forventning om, at hun var dækket som stillet i udsigt af rådgiveren, og som det fremgår af informationsmaterialet, nemlig at hun var sikret den samme levestandard igennem hele forsikringsperioden, dvs. frem til pensionsalderen, og ikke kun på skadestidspunktet. Det fremgår implicit af informationsmaterialet og den løbende rådgivning, at forsikringsaftalen indeholder en inflationssikring, da levestandarden i modsat fald ikke ville kunne opretholdes. De generelle forsikringsvilkår må derfor fortolkes i overensstemmelse med den øvrige kommunikation – såvel skriftligt som mundtligt med pensionsrådgiveren – til fordel for forbrugeren (forsikringstager) og ikke til fordel for koncipisten (AP Pension).

Vores valg af forsikringsdækninger indikerer tydeligt, at vi har ønsket bedst mulige dækning, og hvis … var blevet rådgivet om, at invalidedækningen ikke var inflationssikret, ville hun enten have tilkøbt denne dækning hos AP Pension hvis muligt, eller have reduceret dækningen til et minimum og købt en tilsvarende dækning indeholdende den forventede inflationssikring i andet forsikringsselskab. Men eftersom hun aldrig er blevet informeret om den manglende inflationssikring, har

hun ikke haft mulighed for at foretage dette valg og tegne en tillægsdækning hos AP Pension eller i andet forsikringsselskab. Det skal også bemærkes, at … løbende pensionsindbetalinger til dækning af pensionsopsparing og forsikringer langt overstiger minimumsindbetalingen i henhold til overenskomsten, hvorfor hun nemt kunne have brugt denne ekstra betaling på tilkøb af den ønskede dækning i andet forsikringsselskab. Denne mulighed er imidlertid blevet os frataget nu, hvor … er syg og ved, at vi ikke er blevet informeret om den manglende inflationssikring samt den i øvrigt fejlagtige rådgivning om, at levestandarden var sikret.

Grundlæggende tror vi på, at der er tale om en fejl i rådgivningen, som ifalder AP Pension et rådgivningsansvar, men hvis fravalget af inflationssikringsdækningen i aftalen med arbejdsgiver og den efterfølgende manglende information om fravalget er gjort med overlæg for at få tilbuddet til arbejdsgiver til at syne mere attraktivt og dermed vinde udbuddet, er sagen langt mere alvorlig. Men det må Ankenævnet vurderer ud fra lignende klager vedrørende AP Pensions kunder."

I brev af 23/3 2018 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"AP Pensions holdning
AP Pension fastholder, at Klager ikke er berettiget til inflationssikring på sine forsikringsudbetalinger, da det aldrig har været en del af aftalen, og der derfor ikke er betalt for dette, samt der ikke er blevet rådgivet herom.

Aftalegrundlaget og sagsforløbet
Klager tegnede den 1. december 2007 en pensionsordning via sit ansættelsesforhold hos ... Pensionsordningen indeholder også forsikringsdækninger for tab af erhvervsevne samt bidragsfritagelse. Klager er blevet tilkendt midlertidig udbetaling fra forsikringen for tab af erhvervsevne og tvisten i indeværende sag drejer sig om, hvorvidt Klager er berettiget til inflationssikring på denne løbende udbetaling.

Forsikringsbetingelserne der er gældende for Klager er vedlagt som bilag A. Følgende fremgår af § 30, stk. 4 i forsikringsbetingelserne:

'Forsikringsdækning, som er lønafhængig, reguleres mindst 1 gang om året på grundlag af oplysninger, som AP Pension modtager om forsikredes løn.'

Vores informationsmateriale, har samme indhold som forsikringsbetingelserne. Vi henviser til side 8 i informationsmaterialet (klagers bilag), hvor følgende fremgår:

'De lønafhængige forsikringsdækninger reguleres mindst en gang om året på, baggrund af de oplysninger om din pensionsgivende løn, som AP Pension modtager'.

Vi har været i dialog med Klager, jf. bilag B, bl.a. om betydningen af disse afsnit i forsikringsbetingelserne og informationsmaterialet. Afsnittene relaterer sig til det forhold, når Klager er i arbejde og arbejdsgiver mindst en gang om året indberetter Klagers løn til AP Pension. Når vi har fået denne indberetning fra arbejdsgiver, tilpasser vi forsikringsdækningerne, således at invalidedækningen er afstemt korrekt i forhold til den procentvise dækning, der er valgt af lønnen. De to afsnit regulerer således alene det forhold, når Klager er i arbejde og ikke i forhold til, når Klager modtager en udbetaling fra forsikringen. Man kan derfor ikke af disse afsnit i forsikringsbetingelserne eller i informationsmaterialet udlede, at udbetaling for tab af erhvervsevne er inflationssikret.

Den pensionsaftale der er indgået mellem [arbejdsgiver] og AP Pension indeholder på samme vis et afsnit om, at AP Pension regulerer de lønafhængige forsikringsdækninger en gang om året på baggrund af de oplysninger om løn, som vi modtager fra arbejdsgiver. Der er derfor heller ikke i aftalen mellem [arbejdsgiver] og AP Pension beskrevet, at den aktuelle forsikringsydelse ved tab af erhvervsevnen skulle være inflationssikret. Klager har tegnet sin pensionsordning via ansættelsesforholdet i …, og klager kan derfor ikke få bedre ret end den aftale, som der er indgået mellem AP Pension og …

Det har aldrig været en del af aftalen, at der skulle ske regulering af invalidepensionen, når forsikringen er under udbetaling, og Klager har derfor heller ikke betalt for dette, som må betegnes som en yderligere forsikringsdækning. På tidspunktet for oprettelse af Klagers pensions- og forsikringsordning, var det slet ikke noget, som AP Pension tilbød sine kunder. Det er først et produkt, som vi tilbyder til nogle af vores kunder fra et senere tidspunkt.

Klager henviser i sit punkt 2 til vores informationsmateriale side 9, hvor følgende fremgår:

'Formålet med invalidepensionen er at sikre din levestandard i den periode, hvor du af helbredsmæssige grunde ikke har mulighed for at opretholde en almindelig indkomst'.

Vi beskriver i dette afsnit, at man i tilfælde af sygdom kan stå i en økonomisk svær situation, hvis man ikke har en forsikring, der dækker for tab af erhvervsevne. Formålet med forsikringen er derfor, som afsnittet beskriver, at holde hånden under den forsikrede og dennes familie i tilfælde af sygdom.

Afsnittet i informationsarket vedrører således ikke inflationssikring. Det er netop også derfor, at vi på pensionsmøder rådgiver om, at forsikring for tab af erhvervsevne kan være et supplement til de offentlige ydelser, således at man ikke kun får disse eller slet ingen ydelser.

Klager beskriver at AP Pensions rådgivning har været mangelfuld samt at pensionsrådgiveren ikke har vidst om produktet indeholdt en inflationssikring eller ej. Vi har forelagt dette for pensionsrådgiveren, som har været tilknyttet vores kunde [arbejdsgiver] siden Klager tegnede pensionsordningen. Han stiller sig meget afvisende og uforstående overfor Klagers fremlægning af sagen. Han fortæller, at da indeksreguleringen aldrig har været en del af aftalen mellem [arbejdsgiver] og AP Pension, har han således ikke rådgivet om det til Klager. Kunden har imidlertid fået rådgivning om, at dækningen udgør den valgte procentdel af den pensionsgivende løn, og at dækningen reguleres op og ned i forhold til kundens lønudvikling. Ligeledes bliver det i rådgivningen præciseret, at det er denne ydelse i kr. der udbetales enten indtil erhvervsevnen genvindes eller senest til det aftalte udløb, som for Klager er 67 år. Rådgivningen har således været helt i overensstemmelse med, hvad vi skriver i vores forsikringsbetingelser og i vores informationsmateriale, og der er således ikke rådgivet om, at der skulle være inflationssikring tilknyttet forsikringen.

Klager beskriver i sagsfremstillingens punkt 5, at der ikke på pensionsmøderne er informeret eller rådgivet om, at der ikke er inflationssikring. Ligeledes beskrives det i punkt 5, at det heller ikke fremgår af police, forsikringsbetingelser eller i andet udleveret materiale, at der ikke reguleres for inflation. AP Pension tilslutter sig dette. Vi har ikke rådgivet eller skrevet om det i vores materiale, idet det ikke er en del af produktet, og der derfor heller ikke er betalt for det. Det tilkommer ikke AP Pension at rådgive om noget, som vi ikke tilbyder.

Klager beskriver, at forsikringen er tegnet med den rimelige forventning om, at der var indeksregulering. Henset til ovenstående, kan vi på ingen måde bekræfte dette, og dertil skal vi tilføje, at der i dansk ret ikke gives erstatning for skuffede forventninger.

Ankenævnets praksis
Ankenævnet har i sagen AKF 90845 behandlet et spørgsmål omkring pristalsregulering. Vi skal gøre opmærksom på, at aftalegrundlaget er anderledes end det der er gældende i indeværende sag. Herunder skal vi navnlig henlede opmærksomheden på, at forsikringsdækningen i sagen AKF 90845 var tegnet i forhold til et bestemt beløb, og det var dette beløb, der skulle reguleres en gang om året, jf. de gældende forsikringsbetingelser.

I indeværende sag udgør forsikringsdækningen en procentdel af lønnen, hvorfor vi er afhængige af, at arbejdsgiveren en gang om året indberetter løn, således at vi kan tilpasse forsikringsdækningerne. I sagens natur er Klager ikke i arbejde, når der udbetales dækning for tab af erhvervsevne, og der vil derfor ikke ske en indberetning, der medfører en tilpasning af forsikringsdækningen, når den er under udbetaling (aktuel). Derfor vil der ikke ske en regulering i indeværende sag.

Ligeledes havde selskabet i AKF 90845 begået den fejl, at udbetalingen rent faktisk var blevet reguleret på trods af at selskabet ikke mente, at der var hjemmel hertil i forsikringsbetingelserne. Selskabet havde derfor vedtaget, at de fremover ville regulere med en procentsats, som Klageren i sagen mente var for lav.

Indeværende sag har således et andet aftalegrundlag, hvorfor den nævnte kendelse ikke kan anvendes som begrundelse for, at indeværende sag skal afgøres i overensstemmelse hermed.

Konklusion
Vores forsikringsbetingelser og informationsmateriale indeholder ikke oplysninger om, at der skulle være tilknyttet inflationssikring og det har aldrig været en del af aftalen mellem [arbejdsgiver] og AP Pension. Netop derfor har vores pensionsrådgiver, som har været den samme lige siden kunden tegnede sin pensionsordning, aldrig rådgivet om, at der skulle være tilknyttet en inflationssikring på forsikringsdækningen.

På baggrund af ovenstående er det således vores vurdering, at Klager ikke har løftet bevisbyrden for, at der til forsikringsordningen er tilknyttet inflationssikring, og ligeledes skal vi fremhæve, at Klager heller ikke har betalt for en sådan dækning."

Klagerens repræsentant har i brev af 12/4 2018 til nævnet bl.a. bemærket:

"AP skriver, at de har forelagt klagen for den pensionsrådgiver, som har været tilknyttet kunden siden indgåelsen af pensionsaftalen, og at **'han'** stiller sig uforstående overfor vores fremlæggelse af sagen. Jeg undrer mig meget over, hvilken pensionsrådgiver ('han'), der er tale om, eftersom … og jeg i perioden fra indgåelsen af forsikringsaftalen i 2007 og de følgende år, har været til flere møder med en … kvinde ved navn …, og ikke på noget tidspunkt en mandlig pensionsrådgiver. … mener dog at kunne huske engang i 2015 at have talt i telefonen med en mand i forbindelse med udvidelsen af dækningen, men ellers har al dialog og rådgivning været med ... Jeg undrer mig derfor over, at APs to jurister beder om oplysninger fra en rådgiver, der aldrig har mødt os. Og jeg

undrer mig endnu mere over, hvordan han kan erindre og referere fra fysiske møder, som aldrig har været afholdt.
…
Jeg fastholder min påstand om, at når AP sælger et produkt til … med et løfte om, at hun kan opretholde sin levestandard på tidspunktet for sygdom/ulykke og i det mest ulykkelige tilfælde indtil hun fylder 67 år, så skal produktet også leve op hertil. Hvis AP alligevel ikke mener, at man skal kunne opretholde levestandarden baseret på den indtægt, som man har på tidspunktet for sygdom/ulykken, men derimod mener, at man skal sænke sin levestandard årligt i takt med inflationen, så længe man får invalidepension udbetalt, så bør dette indgå i APs rådgivning og ikke som tilfældet, hvor AP rådgiver om, at levestandarden opretholdes. Som forbruger og køber af dette produkt kan man kun forholde sig til det, som man er blevet informeret og rådgivet om og ikke til det, som AP måske har ment og senere fortolker, når skaden er indtruffet, men ikke har udtrykt tilstrækkeligt klart og tydeligt, hverken i deres forsikringsbetingelser, informationsmateriale eller under de rådgivningsmøder, som vi har haft med ...
…
AP nævner ydermere, at der bliver rådgivet om, at invalidedækningen er et supplement til de offentlige ydelser, hvilket afhængig af den pågældende ydelse er korrekt, men offentlige ydelser bliver netop reguleret i henhold til inflationen, hvorfor vi heller ikke her har kunnet udlede, at invalidedækningen ville miste sin købekraft over tid.

AP henviser flere gange til den aftale, som er indgået mellem AP og [arbejdsgiver]. Det er derfor vigtigt at understrege, at … og øvrige menige medarbejdere ikke har haft adgang til denne aftale, hvorfor … som forsikringstager og forbruger alene har forsikringsaftalen, informationsmaterialet og den modtagne rådgivning som grundlag for sine valg af forsikringsdækninger samt forventninger til, hvordan hun er dækket.

AP skriver på midten af side 3 *'at der i dansk ret ikke gives erstatning for skuffede forventninger'*. Nu er jeg ikke selv jurist, men synes dog at have hørt om, at der i dansk ret gives erstatning for 'bristede forudsætninger i forbindelse med berettigede forventninger'."

Selskabet har i brev af 25/4 2018 til nævnet bl.a. bemærket:

"Vi skal komme med en rettelse i forhold til, hvornår der er udløb på udbetaling for tab af erhvervsevne. I vores besvarelse af den 23. marts 2018 har vi fejlagtigt skrevet, at Klager har udløb ved 67 år. Imidlertid var Klager sygemeldt på det tidspunkt, hvor aftalen med [arbejdsgiver] ændres fra udløb 65 år til udløb 67 år, hvorfor Klager ikke er berettiget til denne ændring. Vi har meddelt Klager dette i vores breve af 12. april 2016 og 24. juni 2016 …

I forhold til, hvem der er pensionsrådgiver er det korrekt, at [kvinde], var rådgiver på ordningen frem til sin fratrædelse i 2015. Herefter er pensionsrådgiveren [mand] den ansvarlige pensionsrådgiver. Uanset hvem der var pensionsrådgiver, så ændrer det ikke på, at AP Pension ikke tilbød indeksregulering i 2007, og det har derfor formodningen imod sig, at vi skulle have rådgivet herom.
…
Der blev den 20. august 2015 afholdt et telefonmøde mellem Klager og den mandlige pensionsrådgiver, som klagers repræsentant ikke var en del af.
…

Vi kan derfor ligeledes ikke bekræfte, at repræsentanten har været med ved alle møder, og vi kan ikke se, at Klager har lagt stor vægt på, at der skulle være indeksregulering på forsikringen. Det er selvfølgelig givet, at havde vi været klar over, at Klager lagde afgørende vægt på dette, så havde vi bragt Klager ud af den vildfarelse.

Vi bemærker, at anmodningen om hævning fra 70 % til 80 % sker ca. en måned før klager sygemelder sig den 14. september 2015.
…
I det sidste afsnit beskriver Klager, at der i dansk ret gives erstatning for *'bristede forudsætninger i forbindelse med berettigede forventninger'*. Vi fastholder vores brev af 23. marts 2018, hvori vi beskrev, at der ikke gives erstatning herfor, da indeksregulering ikke var en del af aftalen. AP Pension har ikke foretaget sig handlinger, der skulle give en berettiget forventning om, at der ville ske en løbende indeksregulering af en aktuel udbetaling fra policen. Tværtimod har vi rådgivet i overensstemmelse med det, der fremgår af vores forsikringsbetingelser og informationsmateriale, hvilket er gennemgået i vores besvarelse dateret den 23. marts 2018.
…
Vi skal sluttelig gøre gældende, at AP Pension ikke kan blive bundet af andet eller mere end det, der fremgår af aftalen herunder forsikringsbetingelserne. Det ville derfor være urimeligt, at pålægge AP Pension, at skulle betale for denne indeksregulering, da det aldrig har været en del af aftalen, og der således hverken er rådgivet herom eller betalt herfor."

I brev af 29/4 2018 fra klagerens repræsentant til nævnet hedder det bl.a.:

"Jeg har noteret mig, at AP har indhentet nærmere oplysninger om … telefonsamtale og efterfølgende skriftlige korrespondance med pensionsrådgiver [mand] i sommeren 2015. Jeg har noteret mig, at AP ikke har indhentet oplysninger om vores fysiske rådgivningsmøder med pensionsrådgiver [kvinde] i årene 2007-2014, hvor den grundlæggende rådgivning om opretholdelsen af levestandarden har fundet sted.
…
Det var på de første møder med [kvinde], at fundamentet for … pensionsordning og forsikringer hos AP blev lagt. Det var her, vi sad og udtrykte, at vi ønskede at være gensidigt dækket og sikret bedst muligt. Det var her, at … lovede os, at … ved sygdom/invaliditet kunne opretholde levestandarden indtil pensionsalderen. Det var her, at … kiggede os i øjnene og sagde, at ud fra … løn, så var vi virkelig godt sikrede, både ved død, sygdom, invaliditet og pension. Dette fundament havde vi ingen grund til at betvivle, heller ikke da … pludselig ikke længere var … pensionsrådgiver.
…
Det er korrekt, at jeg ikke deltog i mødet med [mand], der var et telefonmøde. Jeg er så gammeldags, at jeg med 'møde' forstår, at man rent faktisk mødes på samme lokation. Men de fysiske møder med …, der deltog jeg i, som jeg husker det, tre ud af fire. Det var som nævnt her, at de tunge, svære ting som 'hvad hvis … dør' osv. blev diskuteret. Mødet med … havde ikke og skulle ikke have haft denne karakter. Det var en mindre justering svarende til f.eks. at øge medarbejderdelen af et pensionsbidrag.
…
Min pointe med alt dette er, at når der kan ske fejl internt hos AP lige fra fejl i breve fra jurister, til manglende opdateringer i systemerne, og til fejl i processerne med brevudsendelser, så er det vel også naturligt, at der kan ske fejl i kunderådgivningen. Jeg har tidligere nævnt, at det næppe er sket af ond vilje, og at ingen har haft til hensigt at snyde ... Tværtimod tror jeg, at … af god vilje måske er kommet til at oversælge produkterne og 'glemme' at informere om den manglende in-

deksregulering. Som tidligere nævnt kender vi ikke til den bagvedliggende aftale mellem AP og … og ved dermed ikke, om den manglende indeksregulering er informeret der, eller om trygheden for medarbejdere også er oversolgt deri. Der sker desværre fejl, og jeg tror, at denne sag er et klart eksempel på dette, men det er ikke rimeligt, at vi skal betale prisen herfor."

Selskabet har i brev af 22/5 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Indeksreguleringen har ikke været et produkt, som har været en del af aftalen med [arbejdsgiver] på noget tidspunkt, hvorfor tilkøb eller andet ikke var en mulighed og af samme grund har vi ikke rådgivet herom. Det er først en mulighed, der er udviklet i AP Pension for nylig.

Det er Klager, der skal føre bevis for, at der er rådgivet om andet eller mere end, hvad der fremgår af aftalen i sin helhed, jf. Ankenævnssag AKF86.747. Denne bevisbyrde har Klager ikke løftet og AP Pension skal derfor ikke udbetale for et produkt, der ikke er tilbudt og rådgivet om, eller på noget tidspunkt har været en del af aftalen. Vi skal i den forbindelse henvise til Højesterets dom af 15. maj 2018 (124/2017), hvor firmapensionsaftalen er af afgørende betydning for aftaleforholdet, og det er af denne aftale, at Klager afleder sin ret, hvorfor Klager aldrig kan få bedre ret end firmaaftalen. I Højesteretssagen havde pensionsselskabet afgivet et tilbud til en virksomhed, med en grundlagsrente på 2,5 %, hvilket dog ikke kom til at stå i pensionsaftalen, men tilbuddet der lå til grund for aftalen var ikke ændret i forhold til dette punkt, og selskabet havde i alle årene administreret pensionsordningen på basis af denne grundlagsrente. Højesteret udtalte:

'På den anførte baggrund finder Højesteret, at det må anses for aftalt i firmapensionsaftalen mellem X og Danica, at den kollektive erhvervsevnetabsforsikring var baseret på en grundlagsrente på 2,5 %. Højesteret finder, at der herefter må foreligge særlige holdepunkter herfor, hvis en anden grundlagsrente skal anses for aftalt med A'.

Højesteret beskriver, at der skal *'særlige holdepunkter'* hvis man skal fravige, indholdet af firmapensionsaftalen. Det udgjorde ikke et særligt holdepunkt, at der var udstedt pensionsoversigter, hvor det var anført, at præmien bl.a. fastsættes på basis af Finanstilsynets maksimale grundlagsrente for livsforsikringer, hvilket på det tidspunkt var 1,5 %. AP Pension gør gældende, at der i indeværende sag ikke foreligger *'særlige holdepunkter'*, der gør, at vi skal fravige indholdet i firmapensionsaftalen, eller nærmere mangel på samme da indeksregulering ikke fremgår af aftalen."

Klagerens repræsentant har i brev af 26/5 2018 til nævnet bl.a. bemærket:

"AP anfører, at vi ikke har løftet bevisbyrden for, at invalidepensionen skulle have indbygget en inflationssikring. Det er altid svært at dokumentere, hvad der er blevet fremført mundtligt under flere møder. Men man kan på den anden side dermed også fremføre, at AP ikke har løftet bevisbyrden for, at det ikke skulle være blevet nævnt på disse møder.

Vi har derimod uden tvivl løftet bevisbyrden for, at vi er blevet lovet, at vi indtil … fylder 65 år i … vil kunne opretholde vores levestandard. Det blev der som sagt rådgivet om på møderne og det fremgår direkte af det udleverede materiale, der er en del af aftalegrundlaget. Som jeg tidligere har argumenteret for, så er det ikke muligt at opretholde levestandarden uden, at ydelserne tager højde for inflationen, hvorfor dette implicit må være indbygget i produktet.

> Vi lever i et samfund, hvor inflationen reflekteres og justeres i alt, lige fra priser på varer og tjenesteydelser, samtlige sociale ydelser fra børne- og familieydelser, SU, dagpenge, førtidspensioner og til alderspensioner. De nylige forhandlinger om løn på de kommunale og statslige områder viste også tydeligt, at der blev justeret for inflationen. I mine … år i … sektor var inflationen også reflekteret i de kollektive lønjusteringer. Produktet blev ved rådgivningsmøderne solgt, som et alternativ eller supplement til de offentlige ydelser, der som nævnt er indeksreguleret. Det giver derfor ingen mening, at det eneste produkt som ikke justeres i forhold til inflationen, er APs invalidepension, som har til hensigt at træde i stedet for ovennævnte lønninger og/eller sociale ydelser. Og hvis man endelig kunne argumentere for, at det ikke justeres, så er det så væsentligt et vilkår, at det skulle fremhæves tydeligt og særskilt i vilkårene, hvilket ikke er tilfældet, og burde i øvrigt fremgå meget tydeligt af rådgivningen både skriftligt og mundtligt."

Af brev af 24/7 2018 fra klagerens repræsentant til nævnet fremgår bl.a.:

> "Vi har aldrig set [firmapensionsaftalen] og dermed ikke haft kendskab til indholdet heraf. Hvis det f.eks. heraf tydeligt fremgår, at invalidedækningen ikke tager forbehold for den økonomiske udvikling (inflationen), så havde vi handlet anderledes og købt en invalideforsikring et andet sted, som jeg tidligere i sagen har omtalt muligheden for. Jeg finder det stærkt bekymrende og aftaleretligt tvivlsomt, at man som arbejdstager skulle kunne udlede sin ret af noget, som man aldrig er blevet præsenteret for og ikke har adgang til. Eftersom denne aftale er så central i APs argumentation, skal jeg venligst bede Ankenævnet om at indhente en kopi af firmapensionsaftalen og fremsende til mig forud for afgørelsen.
> …
> AP antyder, at de ligger inde med interne noteringer fra møder med os og min hustrus pensionsaftale i øvrigt. Disse notater er jeg tillige meget interesseret i at se og skal venligst bede Ankenævnet indhente og fremsende til mig forud for afgørelsen."

Selskabet har hertil i brev af 17/8 2018 til nævnet bl.a. anført:

> "Klagers repræsentant ønsker at få udleveret interne notater. Vi skrev i vores tidligere besvarelse, at der netop ikke foreligger sådanne interne notater. Vi har derfor intet at udlevere.
>
> Klagers repræsentant ønsker, firmapensionsaftalen udleveret i sin helhed. Dette kan vi imidlertid ikke efterkomme, idet der er tale om et aftaledokument mellem AP Pension og [arbejdsgiver]. Vi vedlægger dog det relevante afsnit fra aftalen, jf. Bilag E, som vedrører forsikringsdækningen. Afsnittet har samme indhold som informationsmaterialet og forsikringsbetingelserne.
> …
> Det har ikke været muligt for Klager at fravælge AP Pensions ordning, idet der er tale om en obligatorisk firmapensionsordning."

Klagerens repræsentant har i brev af 7/9 2018 til nævnet bl.a. anført:

> **"Yderligere dokumentation på rådgivning**
> I forbindelse med den verserende klagesag hos Ankenævnet og i forlængelse af min seneste skrivelse af 26. august 2018 har jeg ved en gennemgang af min hustrus papirer fremfundet vedlagte dokument fra AP. Dokumentet er den skriftlige del af min hustrus seneste rådgivningsmøde med AP i august 2015 via telefonen i forbindelse med, at dækningen ved nedsat erhvervsevne blev

øget fra 70 til 80 %. Som før bemærket af AP, deltog jeg ikke i dette telefonmøde, men indholdet af dokumentet svarer i det store hele til de dokumenter, som jeg selv tidligere har set både som kunde hos AP, og som bisidder ved min hustrus pensionsmøder.
…
Som det ordret fremgår af dokumentet, indeholder det en analyse, som er udarbejdet på baggrund af rådgivningssamtalen, og som har til formål at give min hustru et overblik over dækningerne, hvis min hustru mister sin erhvervsevne eller får en kritisk sygdom. Det fremgår ydermere, at dokumentet indeholder en detaljeret beskrivelse af de ønskede ændringer samt de specifikke forudsætninger for samtalen. Beregningerne i dokumentet tager udgangspunkt i en dækning på 80 % af min hustrus daværende løn med ikrafttrædelse pr. 1. september 2015. Med udgangspunkt i min hustrus daværende løn giver det en udbetaling før skat på 556.800 DKK pr. år i nutidskroner frem til det fyldte 65. år. Denne dækning er ligeledes grafisk illustreret i nutidskroner efter skat på side 3. Det afgørende bevis for inflationssikringen fremgår af side 9 under afsnittet 'Udbetalingsprognose', hvor følgende formulering fremgår:

'Løbende udbetalinger ved sygdom, død og pension reguleres hvert år 1. januar med inflationssatsen'.

Denne formulering er direkte rettet mod de dækninger, som er beregnet i dokumentet og kan på ingen måde tolkes anderledes, end at udbetalingerne fra min hustrus invalidedækning bliver reguleret i henhold til inflationen."

I brev af 2/10 2018 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Det vedlagte pensionsoplæg viser tydeligt det faktum, at der er indgået en firmapensionsaftale mellem Klagers tidligere arbejdsgiver og AP Pension, og det er fra denne, Klager afleder sin ret. Vi henviser til side 6 sidste afsnit, hvor det fremgår, at AP Pension udbyder en række fonde, hvor Klager har mulighed for at vælge investering af pensionsopsparingen *'med de eventuelle begrænsninger der fremgår af pensionsaftalen'*.

Ligeledes fremgår følgende af side 8 første afsnit: *'Beregningerne sker ud fra de gældende satser for den aftale, der er lavet mellem AP Pension og din arbejdsgiver'*.

Vi skal samtidig henlede opmærksomheden på forsikringsbetingelsernes § 5, stk. 1, hvor det fremgår, at *'Pensionsordninger i ansættelsesforhold (firmapensionsaftaler) er oprettet på grundlag af aftaler om AP Netlink mellem AP Pension og arbejdsgiver'*.

Det er således tydeligt beskrevet i vores materiale, at Klager afleder sin ret via den aftale, der er lavet mellem AP Pension og [arbejdsgiver].

Pensionsoplægget viser en række beregnede prognoser. Disse prognoseberegninger er lavet ud fra nogle forudsætninger, og det er netop disse forudsætninger vi beskriver på side 9. Det er vigtigt at understrege, at der er tale om *'Udbetalingsprognoser'*, og det der fremgår på side 9 er således alene en forklaring på, hvordan prognosen er beregnet. Der er således ikke tale om et overblik over det beløb, der kommer til udbetaling i tilfælde af dokumenteret erhvervsevnetab. Det beløb der kommer til udbetaling ved dokumenteret erhvervsevnetab, er den valgte procentvise dækning af den løn Klager har på tidspunktet for erhvervsevnetabet. Som tidligere beskrevet, er indeksregulering ikke en del af firmapensionsaftalen, hvorfor klager ikke er berettiget til det."

12. 92019

Klagerens repræsentant har i brev af 14/10 2018 til nævnet bl.a. bemærket:

> "Jeg er ærgerlig over, at AP fortsat forsøger at bortforklare den meget klare dokumentation på, hvad der er blevet rådgivet om. Jeg er selvfølgelig opmærksom på, at beregningerne i det omtalte dokument vedhæftet mit brev af 7. september 2018 er en prognose med udgangspunkt i den aktuelle løn. Men det afgørende i det dokument, er forudsætningerne for beregningerne, som fremgår af dokumentets side 9 under afsnittet 'Udbetalingsprognose':
>
> **'Løbende udbetalinger ved sygdom, død og pension reguleres hvert år 1. januar med inflationssatsen'.**
>
> Dette sammenholdt med den mundtlige rådgivning samt løftet i informationsmaterialet om 'en opretholdelse af levestandarden' bør ikke efterlade nogen tvivl om, hvad vi er blevet rådgivet om, og at vi med rette kan forvente, at udbetalingerne justeres i henhold til inflationen.
> …
> Ikke alene har vi en juridisk dokumenteret ret, men AP har tillige et rådgivningsansvar, som forpligter dem til at oplyse om væsentlige karakteristika ved den pågældende forsikring, herunder om eventuelle væsentlige begrænsninger i forhold til det, som en kunde med rimelighed kan forvente vil være dækket under den pågældende forsikring. En eventuel manglende inflationsregulering af udbetalingerne må antages for værende en væsentlig begrænsning, og hvis AP mener, at deres egen både mundtlige og skriftlige information om *'en opretholdelse af levestandarden'* og *'Løbende udbetalinger ved sygdom, død og pension reguleres hvert år 1. januar med inflationssatsen'*, skal tolkes anderledes end det skrevne ord, og som det opfattes af menigmand, burde AP have skrevet direkte, at udbetalingerne fra invalidedækningen ikke reguleres i henhold til inflationen, og deres mundtlige rådgivning burde i så fald have afspejlet dette, hvilket den som nævnt ikke gjorde."

Selskabet har i brev af 21/12 2018 som svar på spørgsmål fra nævnets sekretariat af 28/11 2018 bl.a. anført:

> "Besvarelse af spørgsmål 1; uddybning af pensionsoplæg af 20.08.15:
> Vi har i vores svar til Ankenævnet 2. oktober 2018 beskrevet, hvad der menes med sætningen på side 9, som vi i det følgende vil uddybe.
>
> En prognoseberegning laves for at give et billede af, hvor stor kundens pensionsopsparing vil være, når kunden går på pension, samt hvor store forsikringsdækningerne vil være igennem forsikringsperioden. En prognoseberegning er således vores fremregning af, hvordan disse dækninger kan se ud over tid. I denne fremregning indberegner vi en række forudsætninger, herunder inflationssatsen. Inflation er en fast komponent, idet der sker en udvikling heraf hvert år. Hvis ikke vi i en prognoseberegning indregnede en inflationssats, ville vi ikke kunne give kunden et retmæssigt billede af, hvordan en udbetaling i prognosemæssig sammenhæng udvikler sig over tid **FØR** en forsikringsbegivenhed.
>
> Det er således helt evident, at en prognoseberegning er et billede af, hvordan dækningerne udvikler sig **FØR** en erhvervsevnenedsættelse.

Afsnittet 'Udbetalingsprognose' skal adressere ovennævnte.

EFTER en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed er indtruffet fastsættes udbetalingen i forhold til den valgte dækningsprocent af den løn, som klager har umiddelbart inden erhvervsevnenedsættelsen.

Vi skal derfor gøre opmærksom på side 3 af pensionsoplægget med overskriften '*Beskrivelse af din situation, hvis din erhvervsevne bliver nedsat'.* På siden er der vist en illustration af de foreslåede dækninger. Illustrationen viser tydeligt, at invalidepensionen vil være fast i hele udbetalingsperioden, og der sker således ingen regulering. Ligeledes fremgår det på side 4 en *'Beskrivelse af de foreslåede dækninger'*. Her er der angivet et fast beløb på en udbetaling, og der fremgår intet om, at der skulle ske en regulering af dette beløb.

Klager har derfor tillagt udbetalingsprognosen på side 9 et indhold, som det ikke har jf. ovenstående, og ligeledes har vi tydeligt illustreret og beskrevet på de andre sider, at en aktuel udbetaling vil bestå af en fast udbetaling alle årene uden regulering.

Besvarelse af spørgsmål 2 vedr. flere pensionsoplæg:
Pensionsoplæg bliver lavet i forbindelse med en rådgivningssamtale. Der har ikke været en rådgivningssamtale efter august 2015, hvorfor der ikke foreligger andre end den fra den 20. august 2015."

Klagerens repræsentant har i brev af 7/1 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

"Ad Spørgsmål 1
…
Illustrationen på side 3 er efter vores opfattelse et udtryk for den fremtidige udbetaling i nutidskroner, dvs. udbetalingsbeløbet reguleret for inflationen, hvor udbetalingen ved f.eks. det 60. år vil have samme købekraft som i år 1. Denne tolkning er som nævnt understøttet af AP Pensions forudsætninger for beregningen på side 9, hvor det klart fremgår, at de løbende udbetalinger ved sygdom, død og pension reguleres hvert år 1. januar med inflationssatsen.
…
Ad Spørgsmål 2:
Det er korrekt, at der ikke foreligger rådgivningsdokumenter efter august 2015, men udover de dokumenter, som allerede er tilknyttet klagesagen, burde der ligge rådgivningsdokumenter fra perioden forud for tegningen af forsikringen samt frem til 2015. Mindst ved et af de rådgivningsmøder, hvor jeg deltog og heraf det ene forud for tegningen af forsikringen, havde pensionsrådgiveren noget materiale med, som indeholdte de beregninger, der blev gennemgået. På dokumentet var der også påført rådgiverens egne notater, så jeg mener ikke, at vi fik disse dokumenter udleveret. Det er muligt, at vi har fået dokumenterne tilsendt via email på min hustrus arbejdsadresse efterfølgende, men disse e-mails har vi i sagens natur ikke adgang til mere. Jeg er ret sikker på, at disse dokumenter på samme vis vil indeholde information om inflationsreguleringen samt sikringen af levestandarden, som vi blev rådgivet om mundtligt. Vi har derfor anmodet AP Pension om udlevering af disse dokumenter."

I brev af 8/1 2019 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Der blev ikke udleveret dokumenter ved møderne, som har været afholdt med klager før august 2015. Derfor har vi ikke noget at udlevere.

Der er ikke indgået en aftale om indeksregulering mellem Klagers tidligere arbejdsgiver og AP Pension, og der fremgår intet om indeksregulering i pensionsoversigten eller i forsikringsbetingelserne. Det fremgår tydeligt af rådgivningsmaterialet fra august 2015 både i form af skrift og illustration, at der vil være tale om en fast udbetaling i hele udbetalingsperioden, hvis erhvervsevnen bliver nedsat i dækningsberettigende grad.

I forhold til at vores rådgiver skulle have rådgivet om, at der var indeksregulering på forsikringen, så har det formodningen stærkt imod sig, idet det først er på et meget senere tidspunkt, at AP Pension har fået mulighed for at tilbyde denne regulering til vores kunder. Ligeledes skal vi fastholde, at klager ikke har dokumenteret, at det på et tidligere rådgivningsmøde skulle være blevet drøftet, at der var indeksregulering på forsikringen.

AP Pension kan i øvrigt alene blive bundet af indholdet af den aftale, der er indgået. Klagers krav har på den baggrund karakter af skuffede forventninger, og det følger af dansk retspraksis, at der ikke ydes erstatning for skuffede forventninger."

Hertil har klagerens repræsentant i brev af 20/1 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

"Det er ikke korrekt, når AP Pension hævder, at der ikke er udleveret materiale i forbindelse med den modtagne rådgivning i perioden forud for rådgivningen i august 2015. F.eks. er det tidligere nævnte informationsbilag 'AP Pension – Informationsark' udleveret ved en af de disse foregående rådgivningsforløb.

Som nævnt i tidligere brev erindrer jeg også andre dokumenter, som blev præsenteret og eventuelt udleveret ved disse rådgivningsforløb. Et af disse dokumenter har jeg nu fundet frem i vores arkiv, hvor det var arkiveret anderledes end øvrige dokumenter. Dokumentet hedder 'Beregning af AP NetLinkpensionsordninger' og indeholder en skematisk illustration af både forsikringsdækninger, forsikringspræmier samt en prognose for pensionsopsparingen fra beregningsåret (2008), hvor min hustru var 31 år og frem til hendes pensionsalder (65 år). Beregningen viser tydeligt, at samtlige dækninger og de tilhørende forsikringspræmier bliver reguleret med en inflationssats på 2,5 %. Kopi af dokumentet er vedlagt, og som det fremgår nederst i dokumentet, så er det udarbejdet den 21. august 2008, hvilket er i den periode, hvor vi tilpassede min hustrus dækninger og pensionsopsparing til niveauet for mine daværende dækninger og opsparing. Det er påfaldende, at dette dokument ikke findes i min hustrus kundemappe hos AP Pension – enten fysisk eller elektronisk."

Selskabet har i brev af 5/2 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

"Klagers repræsentant har vedlagt et nyt bilag, som er en kopi af et regneark, som vi i 2008 brugte ved rådgivningssamtaler. Det var ikke noget, der normalvis blev udleveret til kunderne og ikke noget, som blev gemt i vores system, hvorfor dette ikke er noget vi har liggende i vores systemer i AP Pension.

Bilaget illustrerer en prognoseberegning af bl.a. udviklingen i løn og dermed udviklingen i udbetaling i tilfælde af et dækningsberettiget erhvervsevnetab. I prognosen har vi forudsat, at kunden vil

stige med 2,5 % i løn om året, og prognosen forudsætter således, at kunden ikke er syg, men er i arbejde frem til alder 65. Dette bilag relaterer sig til vores gennemgang af prognoseberegning i vores svar af 21. december 2018, hvor vi har beskrevet, hvad der er gældende før og efter en forsikringsbegivenhed.

Det indleverede bilag viser således en prognoseberegning på udviklingen før en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed. Ligeledes viser bilaget, hvilken præmie der skal betales for den valgte dækning. Der er intet i bilaget der viser, at der vil være en regulering efter en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed. Vi henviser til vores svar af 21. december 2018, hvor det fremgår, hvad der er gældende efter en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed. Det fremgår bl.a., at vi i vores materiale klart illustrerer og beskriver, at der er tale om en fast udbetaling i hele den periode, hvor klager måtte være berettiget til en udbetaling."

Nævnets sekretariat har i mail af 11/3 2019 bl.a. stillet selskabet følgende yderligere spørgsmål:

"4) Kan selskabet oplyse, hvilke konkrete forsikringsdækninger der reguleres efter nettoprisindekset, jf. ovenstående [§ 5 i firmapensionsaftalen og § 30, stk. 4, i forsikringsbetingelserne]?

5) Hvordan er en sådan regulering efter nettoprisindekset blevet oplyst til klageren, og kan selskabet fremlægge eksempler på dette?

6) Kan selskabet redegøre nærmere for, hvorfor klagerens erhvervsevnetabsforsikring - der er under udbetaling og bidragsfri - ikke falder ind under bestemmelsen 'Øvrige forsikringsdækninger reguleres efter nettoprisindekset hver den 1. januar' i firmapensionsaftalen?"

I brev af 26/3 2018 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Besvarelse af spørgsmål 4:
De forsikringsdækninger der kan være reguleret af nettoprisindekset er forsikring for kritisk sygdom og invalidesum.

Besvarelse af spørgsmål 5:
Klager har ikke haft kritisk sygdom eller invalidesum, og der har derfor ikke været reguleringer at oplyse om.

Besvarelse af spørgsmål 6:
Ankenævnet ønsker en nærmere redegørelse, for hvorfor erhvervsevnetabsforsikringen ikke falder ind under bestemmelsen i firmapensionsaftalen, hvor det fremgår at *'Øvrige forsikringsdækninger reguleres efter nettoprisindekset hver den 1. januar'.*

Forsikringen for tab af erhvervsevne er ikke en del af de *'øvrige forsikringsdækninger'*. Disse øvrige forsikringsdækninger er forsikring for kritisk sygdom og invalidesum, som beskrevet i svaret til spørgsmål 4, og som klager aldrig har haft.

Forsikring for tab af erhvervsevne er afhængig af forsikredes løn, og er således beskrevet i og reguleret af første del af § 5 i firmapensionsaftalen, hvor det fremgår, at *'De lønafhængige forsikringsdækninger bliver reguleret en gang om året på baggrund af de senest modtagne oplysninger om den pensionsgivende løn'*. Når der sker udbetaling fra forsikringen til klager, modtager klager

ikke løn, og forsikringen bliver derfor ikke reguleret på baggrund af lønoplysninger fra arbejdsgiveren en gang om året. Der sker derfor Ikke en regulering, når der er udbetaling fra forsikringen.

Det afgørende er således, at beskrivelsen i firmapensionsaftalen omhandler regulering af forsikringen **FØR**, der er tale om en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed. Da der ikke er en beskrivelse af en regulering **EFTER** en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed, skal der derfor ikke ske en regulering af forsikringsydelsen."

Klageren har i mail af 31/3 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

"AP Pensions tolkning af deres forsikringsbetingelser er ikke overensstemmende med rådgivningen modtaget både mundtligt og skriftligt, som tidligere er dokumenteret. Udover, at det næppe kan forventes, at vi som forbruger skal kunne gennemskue denne tolkning i de udleverede forsikringsvilkår, så har den modtagne rådgivning om inflationsregulering og opretholdelse af levestandarden ikke givet os anledning til at mistænke, at forsikringsbetingelserne kunne tolkes anderledes."

Af selskabets informationsark vedrørende pensionsordningen fremgår bl.a.:

"Regulering og ændring
De lønafhængige forsikringsdækninger reguleres mindst en gang om året på baggrund af de oplysninger om din pensionsgivende løn, som AP Pension modtager.
Forsikringsdækninger, som er individuelt prisfastsat, og som ikke er lønafhængige, reguleres ikke.
Øvrige forsikringsdækninger bliver reguleret efter nettoprisindekset, hver den 1. januar.
…

6. Hvordan er min forsikringsdækning ved invaliditet?

Ophørende invalidepension	
Forsikringsdækning Invalidepension, *månedlig udbetaling*	**Valgramme** Op til 80 pct. af din løn (inklusiv basisdækning)

Hvis din generelle erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes, inden det tidspunkt som er anført i pensionsoversigten, udbetaler AP Pension invalidepension.

Udbetaling af invalidepension sker til din arbejdsgiver, så længe du modtager din hidtidige løn.

Formålet med invalidepensionen er at sikre din levestandard i den periode, hvor du af helbredsmæssige grunde ikke har mulighed for at opretholde en almindelig lønindkomst.

"

Af selskabets "pensionsoplæg" af 20/8 2015 til klageren fremgår bl.a.:

"Rådgivningssamtale

Denne analyse er udarbejdet på baggrund af vores samtale. Formålet med analysen er at give dig et overblik over, om du har behov for dækning, hvis du:

- mister din erhvervsevne og ikke længere kan arbejde
- får en kritisk sygdom

På de følgende sider vil du finde nedenstående oplysninger:

- Detaljeret beskrivelse af de ønskede dækninger
- Specifikke forudsætninger for samtalen

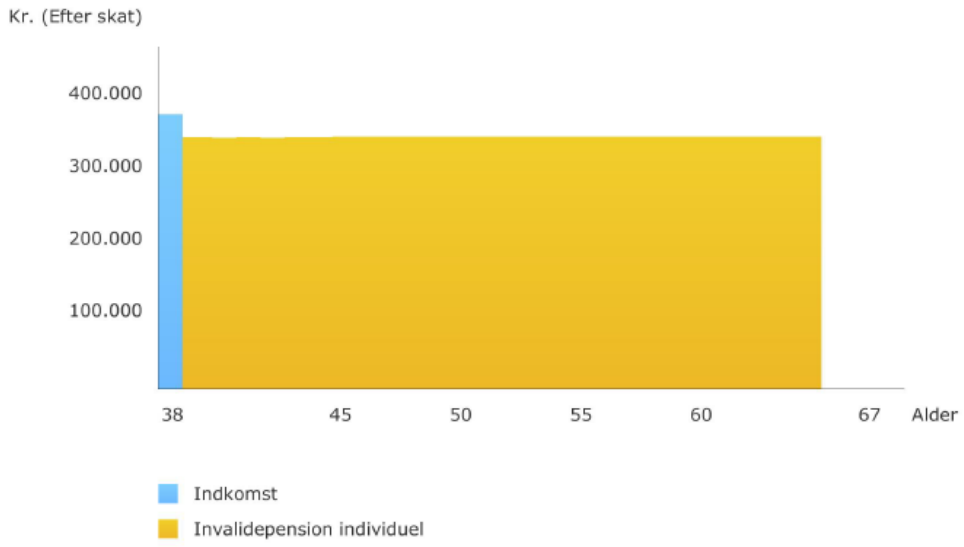
…

Beskrivelse af din situation, hvis din erhvervsevne bliver nedsat

Under vores samtale kom vi frem til, at du har behov for en dækning ved nedsat erhvervsevne på 80 pct. af din løn.

Pensionsordningen indeholder bidragsfritagelse på 16,25 pct. af din løn.

Nedenstående illustration beskriver de foreslåede dækninger.

Beskrivelse af de foreslåede dækninger pr. 01-09-2015

Dækning	Dækker indtil	Udbetaling før skat	Beskatning	Månedlig pris
Ophørende invalidepension, individuel, 80,00 pct. af din løn	65 år	556.800 kr.	Skattepligtig	625 kr.
Bidragsfritagelse, 16,25 pct. af din løn	65 år			117 kr.

…

Beregningsforudsætninger i Rådgivningssystemet:

…

Regulering og inflation

Regulering af ydelser på forsikringsdækningerne sker hvert år 1. januar med inflationssatsen.

Udbetalingsprognoser

Løbende udbetalinger ved sygdom, død og pension reguleres hvert år 1. januar med inflationssatsen."

Af pensionsoversigt af 23/6 2016 fremgår bl.a.:

Forsikringsdækning

Ved invaliditet

Årlig invalidepension (80% af lønnen), udløb ved det 65. år	559.242 kr.

Der udbetales fuld invalidepension, når erhvervsevnen er nedsat til halvdelen eller derunder.

Af uddrag af firmapensionsaftalen fremgår bl.a.:

> **"§ 5 Forsikringsdækningen**
> …
> **Regulering og ændring af forsikringsdækning**
> De lønafhængige forsikringsdækninger bliver reguleret en gang om året på baggrund af de senest modtagne oplysninger om den pensionsgivende løn.
> Forsikringsdækninger som er individuelt prisfastsat, og som ikke er lønafhængige, reguleres ikke.
> Øvrige forsikringsdækninger reguleres efter nettoprisindekset hver den 1. januar."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> **"§ 5. Aftalen**
> *Stk. 1.* Pensionsordninger i ansættelsesforhold (firmapensionsaftaler) er oprettet på grundlag af aftaler om AP NetLink mellem AP Pension og arbejdsgiver.
> …
> **§ 30. Forsikringsdækning**
> …
> *Stk. 4.* Forsikringsdækning, som er lønafhængig, reguleres mindst 1 gang om året på grundlag af oplysninger, som AP Pension modtager om forsikredes løn. Anden forsikringsdækning reguleres efter nettoprisindekset, medmindre andet er aftalt."

Sagen har været forelagt på nævnsmøde den 1/5 2019, men nævnet besluttede at udsætte sagen med henblik på at indhente yderligere oplysninger. I mail af 6/5 2019 fra nævnet til selskabet hedder det bl.a.:

> "Selskabet har i brev af 23/3 2018 til nævnet bl.a. anført (side 2):
> *'Det har aldrig været en del af aftalen, at der skulle ske regulering af invalidepensionen, når forsikringen er under udbetaling, og Klager har derfor heller ikke betalt for dette, som må betegnes som en yderligere forsikringsdækning.'*
>
> Af selskabets informationsark vedrørende pensionsordningen (fremlagt af klageren sammen med klageskemaet) fremgår bl.a. (side 13):
> *'10. Hvad med bonus*

> *…*
> *Løbende ydelser under udbetaling, f.eks. en invalidepension, vil hvert år den 1. januar blive forhøjet, hvis der er opsparet bonus det foregående år. AP Pensions beskattede depotrente samt udgifter til forsikringsdækning og vederlag indgår i fastsættelsen af bonusbeløbet.'*

Nævnet skal på den baggrund spørge, om selskabet kan oplyse følgende:
Kan selskabet bekræfte, at klageren vil være omfattet af ovenstående?
Hvad er prognosen for udbetalingerne over invalidedækningen indtil udløb?"

Selskabet har i brev af 22/5 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Vi kan bekræfte, at klager er omfattet af punkt 10 vedr. bonus. Det er vigtigt at fremhæve, at det fremgår, at de løbende ydelser vil blive forhøjet '***hvis**, der er opsparet bonus det foregående år*'.

Overskuddet opstår i praksis såfremt der over en flerårig periode fra de bagvedliggende investeringsaktiver opleves højere afkast end grundlagsrenten anvendt i beregningsgrundlaget.

Der har i en årrække ikke været tilskrevet bonus. Dette skyldes samfundets lave renteniveau set i forhold til renteforudsætningen på ca. 2% i invalidedækningens beregningsgrundlag. På grund af den lange periode med afkast væsentligt lavere end beregningsforudsætningen, er det ikke forventningen, at der i de kommende år tilskrives bonus, og det er derfor ikke selskabets forventning, at størrelsen af udbetalingen ved tab af erhvervsevne ændrer sig."

Klagerens repræsentant har i mail af 31/5 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

"Med henvisning til svaret fra AP Pension af 22. maj 2019 på Ankenævnets spørgsmål har jeg ikke umiddelbart noget at tilføje.

Jeg erindrer ikke, at vi er blevet rådgivet mundtligt om den omtalte bonus, og jeg er ikke på foreliggende grundlag i stand til at vurdere, om AP Pensions tolkning er korrekt. Jeg har derfor tillid til, at Ankenævnet kan vurdere rigtigheden i denne tolkning samt hvilken betydning, at den skal tillægges sagen i forhold til inflationssikringen og muligheden for at opretholde levestandarden, jf. tidligere dokumenterede argumentation."

Nævnet udtaler:

Klageren er omfattet af en erhvervsevnetabsforsikring, der dækker 80 % af hendes løn. Hun blev sygemeldt den 14/9 2015, og selskabet har i oktober 2017 anerkendt, at hun har et dækningsberettigende erhvervsevnetab. Hun klager over, at selskabet har afvist, at forsikringen giver ret til inflationssikring/løbende regulering af erhvervsevnetabsydelserne.

20. 92019

Af firmapensionsaftalens § 5 fremgår det, at "de lønafhængige forsikringsdækninger bliver reguleret en gang om året på baggrund af de senest modtagne oplysninger om den pensionsgivende løn". I forsikringsbetingelsernes § 5 hedder det, at "pensionsordninger i ansættelsesforhold (firmapensionsaftaler) er oprettet på grundlag af aftaler om AP NetLink mellem AP Pension og arbejdsgiver". I § 30, stk. 4, hedder det, at "forsikringsdækning, som er lønafhængig, reguleres mindst 1 gang om året på grundlag af oplysninger, som AP Pension modtager om forsikredes løn". I pensionsoversigt af 23/6 2016 er den årlige invalidepension angivet som "80 % af lønnen" og anført med et bestemt beløb.

Nævnet finder, at der ikke ud af firmapensionsaftale, forsikringsbetingelser eller pensionsoversigt kan udledes en ret for forsikrede til, at erhvervsevnetabsydelser løbende bliver reguleret efter pristal eller lignende, efter at forsikringstageren er tilkendt ydelser af selskabet. Af firmapensionsaftalen og forsikringsbetingelserne fremgår det vedrørende regulering af lønafhængige forsikringsdækninger – såsom klagerens erhvervsevnetabsdækning – derimod alene, at disse reguleres en gang om året på baggrund af oplysninger om forsikredes løn. Nævnet finder, at der ikke uden bestemmelse herom i aftalegrundlaget kan antages at bestå en ret for forsikrede til inflationssikring af tilkendte forsikringsydelser.

Nævnet bemærker, at det fremgår af punkt 10 i selskabets informationsark om pensionsordningen, at "løbende ydelser under udbetaling, f.eks. en invalidepension, vil hvert år den 1. januar blive forhøjet, hvis der er opsparet bonus det foregående år". Herved er det angivet, at den eventuelle regulering af de løbende ydelser under udbetaling er afhængig af, at der er opsparet bonus.

Nævnet kan herefter ikke på aftaleretligt grundlag pålægge selskabet at skulle inflationsregulere erhvervsevnetabsydelserne som påstået af klageren.

Spørgsmålet er herefter, om selskabet i kraft af mangelfuld eller vildledende mundtlig rådgivning og/eller angivelse i skriftligt materiale til klageren har bibragt denne en sådan berettiget forventning om inflationsregulering af ydelser under udbetaling, at selskabet på erstatningsret-

ligt grundlag kan pålægges at skulle yde en sådan inflationsregulering. Nævnet bemærker, at det er klageren, der har bevisbyrden herfor.

Klagerens repræsentant har anført, at han har deltaget på møder med selskabets pensionsrådgiver, og at rådgivningen i høj grad har fokuseret på opretholdelse af levestandarden ved forskellige forsikringsbegivenheder. Rådgiveren burde efter klagerens opfattelse have gjort opmærksom på manglende inflationssikring af ydelserne, idet dette over en længere årrække væsentligt forringer købekraften af disse og derfor er et væsentligt og byrdefuldt vilkår.

Klageren har videre henvist til, at det af selskabets informationsark fremgår, at "formålet med invalidepensionen er at sikre din levestandard i den periode, hvor du af helbredsmæssige grunde ikke har mulighed for at opretholde en almindelig lønindkomst". Klageren har gjort gældende, at der ikke med rimelighed sprogligt kan tales om "at sikre din levestandard", hvis ydelserne udhules af inflationen.

Klageren har desuden henvist til selskabets pensionsoplæg af 20/8 2015 udleveret i forbindelse med et rådgivningsmøde. Heri er det under "beregningsforudsætninger i rådgivningssystemet" anført, at "regulering af ydelser på forsikringsdækningerne sker hvert år 1. januar med inflationssatsen", og "løbende udbetalinger ved sygdom, død og pension reguleres hvert år 1. januar med inflationssatsen". Klageren har også fremlagt en udskrift af et regneark, som selskabet har udleveret på et rådgivningsmøde i 2008, og anført, at dækningen "årlig invalidepension" heri bliver reguleret med en inflationssats på 2,5 %.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at selskabet som følge af forkert og/eller misvisende information har bibragt klageren en berettiget forventning om inflationssikring af ydelser under udbetaling og pådraget sig erstatningsansvar på et almindeligt erstatningsretligt grundlag.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at formuleringen "formålet med invalidepensionen er at sikre din levestandard" og lignende formuleringer i selskabets informationsmateriale udgør en

så generel og overordnet beskrivelse af forsikringens formål, at dette ikke kan bibringe forsikrede en berettiget forventning om, at ydelserne er inflationssikrede.

Nævnet har videre lagt vægt på, at der heller ikke ud af regnearket fra 2008 eller pensionsoplægget fra 2015 kan udledes en berettiget forventning om, at ydelserne er inflationssikrede. Regnearket fra 2008 beskriver blandt andet udviklingen i pensionsbidrag og invalidepension i forhold til alder og – efter det oplyste – på baggrund af en skønnet årlig lønstigning på 2,5 %. Regnearket indeholder ikke oplysninger om, at der sker løbende reguleringer af forsikringsydelserne, hvis forsikringsbegivenheden er indtrådt, og de anførte stigende pensionsbidrag ikke indbetales. I pensionsoplæg af 2015 er det anført, at invalidepensionsdækningen pr. 1/9 2015 udgør et bestemt beløb. Der er ved en grafisk figur på side 3 angivet, at invalidepensionen er konstant frem til alder 65 år, og der er ingen angivelse af, at der skulle være tale om "nutidskroner". Formuleringerne, som klageren har henvist til, angående regulering af ydelser/udbetalinger med inflationssatsen, fremgår af pensionsoplæggets afsluttende del om "beregningsforudsætninger i rådgivningssystemet", og nævnet finder, at disse mest naturligt må forstås som forudsætninger, hvorunder klagerens forsikringsdækninger i de enkelte år er beregnet. Nævnet finder, at der ikke heraf kan udledes et tilsagn om inflationssikring af ydelserne efter forsikringsbegivenhedens indtræden.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren ikke har ført nærmere bevis – eksempelvis ved fremlæggelse af mødereferater, opfølgende mails eller andet skriftligt materiale – for, at selskabets pensionsrådgiver på pensionsmøder før 2015 har givet hende vildledende oplysninger angående regulering af forsikringsydelser. Det forhold, at pensionsrådgiveren muligt ikke har omtalt, at forsikringen ikke indeholder inflationssikring, kan ikke føre til, at klageren har krav på inflationssikring. Nævnet bemærker, at selskabet har oplyst, at klagerens tidligere pensionsrådgiver er fratrådt i 2015, og nævnet kan på den baggrund ikke lade det komme selskabet processuelt til skade, at det ikke har fremlagt en udtalelse fra pågældende pensionsrådgiver.

Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har afvist at være forpligtet til at foretage løbende regulering af klagerens erhvervsevnetabsydelser. Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels